

jega indijskega sorodstva razlikoval še po spoji znatno večji velikosti, saj je dosegel preko štiri metre hrbtno višine in je imel do štiri metre dolga okla, ki sta bila močno ukrivljena, včasih skoraj v krogu zavita. Kost teh oklov je že pred davnimi časi prišla na Kitajsko, kjer še zdaj občudujemo prastare slonokoščene umetnine. Po prapljicah, ki so jih skovali sibirski prodajalci mamutskih okel, so to kost pridobivali od »podzemskih« glodalcev. Mamutska »kost« ni tako lepa in dragocena kot slonova kost. Stotisočletno ležanje v ledu jo je napravilo raskavo in krhko.

In zdaj še vprašanje: Zakaj so izumrli ti velikani?

Če beremo opise lovov na slone, ki jih prirejajo z velikim uspehom današnja afrikanška zamorska plemena s svojim neverjetno preprostim orožjem, bomo razumeli, da so tudi mamuti postali žrtev najbolj prebrisane krogloke vseh časov, naših pradedov iz konca ledene dobe.

Leopold Paljk

S čim boste krmili vašo »živinico«?

»Ko imate hlevček urejen, si nabavite še živali. Jesen je najprimernejši čas za to. Obiščite znanega rejca kje v bližini in ga povprašajte, če vam lahko proda samico. V tem času imajo namreč kuncerejci plemenskih živali na izbiro. Prepričan sem, da vam bodo živalco prodali za majhen denar. Morda vam jo bodo pa celo darovali. Vedite, da so med rejci malih živali srčno dobri ljudje, ki ne gojé živalic toliko zaradi osebnih koristi in dobička, ampak zato, ker ljubijo živalce in imajo z njimi prav posebno veselje.

Nikar se ne bojte stopiti prednje! Korajžno jim povejte, čemu ste prišli. Lepo vas bodo sprejeli, ko jim pojasnite, da nameravate gojiti domače kunce in bi zato radi dobili plemensko samico. Starejši rejci se še prav posebno razveselimo, če moremo rejcu začetniku na kakšen način pomagati.«

»Še danes pojdem k sosеду, ki goji »plavčke«, in ga poprosim, da mi proda samico,« modruje Mihec.

»Izvrstno, Mihec! Kar pojdi! Vso srečo ti želim! »Plavčki« — pravilno jim pravimo modri dunajčani — so za začetnike kaj primerna pasma. Redimo jih zaradi mesa in kože. Krzno bo mamica našla sestrí Minki na zimski plašč. To bo Minka vesela, ko bo hitela v nedeljo v cerkev v krznemem plašču, kot ga navadno nosijo le imenitne mestne gospe in gospodične.«

»Mihec, ne pozabi povedati sosеду, da bi rad samico iz »marčnega« gnezda. Zgodaj spomladi skoteni mladiči so sedaj že lepo razviti in zgodaj spomladi za pleme sposobni. Vzemi s seboj košaro, kamor boš položil samico. Ne vzdiguj je za uhlja, ker živalco to boli, ampak jo primi z eno roko za uhlja, z drugo pa za kožo na hrbtu ter jo previdno položi v košaro!«

Zdaj ima Mihec živinico v hlevčku in jo pridno krmí. Kaj mislite, s čim? On ve, da kunci kaj radi jedo vsakovrstno zelenjavo. Prav nič niso izbírní. Žro vse, kar jim pride pod zobe. Kuhinjski ostanki so šele prava poslastica zanje. Krompirjeve olupke, surove ali kuhane, pomeša Mihec z nekoliko otrobi in položi v koritce za mehko krmo. Preden gre v šolo, naroči mamici, naj spravi za njegove »zajčke« grahove luščine, kumarčene in bučne olupke, ostanke špinace, solate, radiča, korenja, zelja in ohrovtá.

Na vrtu nabira liste pese, zelene in repe ter jih nosi svojí »živinici«. Na zelniku izruje vse zelnate šture, ki jih domači kunci tako radi glodajo, saj Mihec ve, da spadajo domači kunci h glodavcem. Če bi jih krmil vedno le z mehko hrano, bi zrastle živalcam zobje tako močno, da bi še gobčkov ne mogle več odpirati. Zato jim je treba večkrat položiti v kletko bukove, vrbove, jelševe, lipove ali topolove veje. Pa tudi veje in vejice sadnega drevja, zlasti jablan, naš dolgoušec zelo rad gloje in si na njih brusi zobe. V sadovnjaku pobira fant odpadla piškava jabolka, hruške, češplje in drugo sadje ter poklada to domačim kuncem. Pridno žanje sočno travo in deteljo, ki jo kunci tako radi jedo. Prav tako jim je všeč plevel, zlasti koprive, regrat, trpotec, rman, lapuh itd. Niti listov dalij, nagljev in marjetic ne zavračajo. Zelo radi imajo korenje, pa tudi repo, peso in podzemeljske kolerabe. Kdor redi večje število domačih kuncev, naj posadi spomladi tako zvani krmilni ohrovt, ki zraste do 1.70 m visoko. Ker je zelo neobčutljiv za mraz, nam daje skozi vso zimo zeleno klajo. Liste in tudi kocen domači kunci zelo radi žró. Krmilni ohrovt uspeva v vsaki zemlji. Pri nas je še precej neznana rastlina, čeravno jo zelo priporočajo zlasti za mlečno živino. Omenjam še sončnice, ki jih gotovo vsi poznate. Liste in stebila dajemo kuncem, seme pa trosimo pticam pozimi. Naš Mihec ima že polno vrečo semena, ker ni samo vnet rejec malih živali, ampak tudi velik ljubitelj drobnih ptičic. Storite prav tako tudi vi, dragi otroci! Zdaj je čas, da nabirate bučne pečke in seme sončnic.

»Ali jedó domači kunci tudi seno?« me boste vprašali. »Seveda ga jedó in še prav radi. Dobro in zdravo seno je njih poglavitna hrana, zlasti pozimi. Pa tudi poleti morajo vedno imeti v jaslih seno na razpolago. Res je, da rajši žró zelenje, a vendar jim tudi seno dobro tekne in služi za boljšo prebavo. V jaslih naj imajo vedno nekaj sena.«

»Kaj pa oves?«

»Imajo ga prav radi.« Mihec že hiti k hlevčku, da jim ga natrosi.

»Kolikokrat na dan pa krmimo domače kunce?«

»Dvakrat, zjutraj in zvečer. Zjutraj jim damo n. pr. seno in korenje ali kakšno drugo zelenjavo, zvečer pa krompirjeve olupke, pomešane z otrobi, ali pa pest ovsa, skorjo suhega kruha itd. Naš Mihec jih krmí zjutraj ob 7. uri, preden gre v šolo, zvečer pa ob 6. uri. Saj tudi živalce hočejo red. Zato jih ne kaže krmiti, kadar se komu zljubi, n. pr. danes ob 7. uri, jutri ob 10. itd., ampak vedno ob istem času. Čim bolj bomo hrano menjavali, tem rajši jo bodo uživali. Nekateri rejci krmijo domače kunce tudi trikrat na dan: zjutraj, opoldne in zvečer. Prav je tudi tako. Trikratno krmljenje na dan se priporoča zlasti poletí, ko se zelenjava in mehka krma kaj hitro pokvari in skisa. Seveda jih lahko krmimo tudi pozimi trikrat dnevno. To pa zaradi tega, ker zamešana hrana in tudi korenje v hudem mrazu zmrzne. Zmrzla hrana pa je strup za živali. Kot rečeno, krmimo jih lahko dvakrat ali pa trikrat na dan. Ako jim pokladamo samo zjutraj in zvečer, jim seveda damo nekoliko več hrane, kot pa če jih hranimo trikrat dnevno. Živalce nikakor ne smejo stradati. Koliko krme potrebujejo, se ne da za vsak primer natančno določiti. Vsakdo kmalu spozna, kdaj imajo živalce dovolj. Ako ostaja čez pol ure v koritcih še kaj hrane, je znamenje, da dajemo preveč. Drugikrat zmanjšamo porcijo in tako zadenemo pravo mero. Vsak večer tudi nalijemo v posodico sveže vode. Nekateri sicer trdijo, da domači kunci ne pijejo vode. To pa nikakor ne drži. Prepričali se boste kaj kmalu, kako radi jo pijejo! Naš Mihec nikoli ne pozabi nanjo. Tudi vi, mladi rejci, storite isto! Ako boste v vsem posnemali Mihca, boste dosegli v kuncereji lepe uspehe.«